GuyAI
מבית GOOL בגרויות

סוג הבחינה: בגרות
מועד הבחינה: קיץ תשפ"ו, 2026
מספר השאלון: 1225
קובץ: תשובות סופיות

תנ"ך

שאלון 1225 (מסלול גמיש)

הוראות לנבחן

תוכנית הבגרויות הגמישה
א. משך הבחינה: שעה וחצי.
ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שלושה פרקים.
פרק ראשון – (1×40) – 40 נקודות
פרק שני – (1×40) – 40 נקודות
פרק שלישי – (1×20) – 20 נקודות
סך הכול – 100 נקודות
ג. חומר עזר מותר בשימוש: תנ"ך שלם בלי פירושים, בלי תוספות ובלי תרגום. מותר להשתמש בתנ"ך שיש בו מפות.
ד. הוראות מיוחדות: (1) אל תעתיקו את השאלה; כתבו את מספרה בלבד. (2) התרכזו בנושא. שימו לב לכתב, לכתיב ולפיסוק.
הערה: בקטעים מן התנ"ך השם המפורש בא בצורת ה'.
יש לכתוב במחברת הבחינה בלבד. יש לרשום "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה. כתיבת טיוטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.
השאלות בשאלון זה מנוסחות בלשון רבים, אף על פי כן על כל תלמידה וכל תלמיד להשיב עליהן באופן אישי.
בהצלחה!

כללי המענה במועד זה (קיץ תשפ"ו): לפי מסמך משרד החינוך "תנ"ך כללי נתיב גמיש, 1225, קיץ תשפ"ו (2026) – להלן ההנחיות החדשות למענה על שאלות הבחינה" (ללא תאריך נוסף במסמך), חלו כללי מענה אלה, הגוברים על המבנה המודפס:
פרק ראשון (סיפורי האבות) ופרק שני (סיפורי יוסף) יחד: מכלל השאלות בשני הפרקים יש לענות על ארבעה סעיפים – שני סעיפים מבין סעיפי א, ושני סעיפים נוספים שאינם סעיפי א. סעיפי א – 20 נקודות, סעיפי ב/ג – 20 נקודות. סה"כ 80 נקודות.
פרק שלישי (קטע להבנה ולניתוח): ללא שינוי – סעיף א – 12 נקודות, ואחד מן הסעיפים ב–ד – 8 נקודות. סה"כ 20 נקודות.

הערה לפתרונות: הפסוקים מובאים בנוסח המסורה. השם המפורש מובא בצורת ה' (גם עם אותיות שימוש: וַה', לַה', בַּה'), כמו בשאלון. הנקודות הרשומות ליד כל סעיף ותת־סעיף הן כפי שנדפסו בשאלון (לפני השינוי).

בהצלחה!

תשובות סופיות

פרק ראשון – סיפורי האבות

שאלה 1

א. (1) ה' מצווה על אברם לעזוב את ארצו, את מולדתו ואת בית אביו וללכת לארץ שאינה ידועה לו; הקושי בפסוק ד' – גילו המבוגר (75) (אפשר גם: "וילך אתו לוט" – אברם אינו נפרד לגמרי ממשפחתו). (2) הבטחה: "לגוי גדול" – אברם חשוך ילדים, וההבטחה מפצה על הניתוק מבית אביו (אפשר גם: גדולת שם / ברכה).

ב. (1) המילה המנחה ה־ל־ך מלווה את אברם מן הציווי ועד התנועה המתמשכת: "וילך אברם כאשר דבר אליו ה'" – ביצוע מיידי ומדויק, בלי שאלות; "הלוך ונסוע" – תנועה שאינה נעצרת. (2) רבי נתן מוסיף משמעות פנימית־רוחנית: "לך לך" = לך אל עצמך, אל שורש נשמתך, וצא מן ה"ארציות" והגשמיות; זה ציווי לכל אדם. דוגמה מחיינו ונימוק.

ג. (1) חטא א: הביא את שרי "במכשול" – ביקש שתאמר שהיא אחותו וחשף אותה ללקיחה לבית פרעה; חטא ב: יצא מן הארץ שנצטווה ללכת אליה בגלל הרעב. המשותף: חוסר ביטחון בה' – פעל מתוך פחד ובכוחות עצמו במקום לסמוך שה' יציל. (2) "וְהָרְגוּ אֹתִי וְאֹתָךְ יְחַיּוּ" – סכנת מוות ממשית; או "כִּי־כָבֵד הָרָעָב בָּאָרֶץ" – הירידה נעשתה כדי להציל חיים.

שאלה 2

א. (1) החשש: ימות ערירי, ויורשו יהיה בן ביתו (אליעזר) ולא זרע משלו; ה': "לא יירשך זה כי אם אשר יצא ממעיך" – בן ביולוגי. (2) הכוכבים שאין לספרם = צאצאים רבים לאין ספור; המראה הופך את ההבטחה המילולית לתמונה מוחשית, ואברם מאמין (פסוק ו').

ב. הנבואה: הצאצאים יהיו גרים בארץ לא להם, ישועבדו ויעונו 400 שנה; ה' ידון את המשעבדים; הם ייצאו ברכוש גדול, ובדור הרביעי ישובו לארץ. סמליות (שתי דוגמאות): בעלי החיים המבותרים – מי שמפר את הברית יהיה כמותם (שבועה מחייבת); העיט היורד על הפגרים ואברם המגרש אותו – אויבים שיתנפלו על הצאצאים וההצלה מהם (אפשר גם: לפיד האש העובר בין הגזרים – ה' עצמו מתחייב בברית).

ג. הקושי: אם ה' גזר שהצאצאים ישועבדו ויעונו (פס' יג), מדוע הוא מעניש את העם המשעבד (פס' יד, "דן אנכי")? הלוא הוא רק מימש את הגזרה. הפתרון לפי רמב"ן: הגזרה אינה פוטרת את המשעבד מאחריות; הוא נענש משום ש"הוסיפו להרע להם" – החמיר מעבר לגזרה, מבחירתו. הפתרון מיישב את הקושי.

פרק שני – סיפורי יוסף

שאלה 3

א. (1) בגניבת הגביע של אדונו ובכפיות טובה – "שילמתם רעה תחת טובה". (2) הם החזירו מכנען את הכסף שמצאו באמתחותיהם – קל וחומר שלא יגנבו כסף או זהב; וגם מוכנים שמי שיימצא אצלו הגביע ימות והשאר יהיו עבדים – ביטחון בחפותם.

ב. (1) גישה ישירה לקטן הייתה מעוררת חשד שהשליח יודע מראש היכן הגביע (ושזו מזימה); לכן "בגדול החל ובקטן כלה". הבדיקה לפי הגיל יוצרת מתח: כל אמתחת נקייה מגבירה את ההקלה, והמתח מגיע לשיא באחרון – בנימין, שעליו התחייבו. (2) "ויקרעו שמלותם" – אבל וצער; "וישבו העירה" – כולם חוזרים, לא נוטשים את בנימין: אכפתיות וערבות.

ג. (1) יוסף שומע לראשונה כמה אביו סבל ועדיין סובל מאובדנו ("אך טרף טרף, ולא ראיתיו עד הנה"), וכמה חייו של יעקב תלויים בבנימין ("ונפשו קשורה בנפשו") – הגעגועים והאהבה פורצים, והוא אינו יכול להתאפק. (2) בפרק ל"ז יהודה מציע למכור את יוסף ("מה בצע") בלי להתחשב באב; בפרק מ"ד הוא מציע את עצמו לעבד במקום בנימין ומתחשב בצער האב. השינוי: מאדישות ורווח – לאחריות, ערבות ותשובה.

פרק שלישי – קטע להבנה ולניתוח

שאלה 4

א. (1) לצאת עם אחד הנערים ולחפש את האתונות שאבדו לקיש. (2) ה' גילה לשמואל שלמחרת יגיע איש מבנימין, ושמואל ימשח אותו לנגיד על ישראל כדי להושיע את העם מיד פלשתים, כי ה' שמע את צעקת העם.

ב. (1) קושי: אין להם מה להביא לאיש האלהים ("הלחם אזל מכלינו ותשורה אין להביא") – פתרון: לנער יש רבע שקל כסף, והוא ייתן אותו לאיש האלהים. (אפשר גם: החשש שהאב ידאג להם – הפתרון: ללכת לאיש האלהים שיגיד את דרכם.) (2) "פן יחדל אבי מן האתנות ודאג לנו" – רגישות לאביו; או "טוב דברך" – מקשיב לנערו, צנוע ופתוח לעצה.

ג. (1) הנערות הביטו ביופיו של שאול ולא שבעו ממנו, ולכן האריכו בדיבור כדי להמשיך להסתכל בו (על רקע "בחור וטוב... גבה מכל העם"). (2) לפי בחירה: שמואל – "כי היום בא לעיר" – היום שבו ה' הבטיח לשלוח אליו את המלך המיועד; העם – "כי זבח היום לעם בבמה" – יום של זבח וסעודה ציבורית בראשות הנביא, ובו מגיע המנהיג שה' בחר להושיע את העם; שאול – "כי אתו כהיום תמצאון אתו" – היום יפגוש את הנביא, ויום זה ישנה את ייעודו מחיפוש אתונות למלכות.

ד. (1) שאול רוצה שהנביא יגיד לו היכן האתונות ("אולי יגיד לנו את דרכנו"). ההפתעה: שמואל יודע על האתונות לפני ששאול סיפר ומודיע שנמצאו; מזמין אותו לאכול איתו; ורומז לגדולתו – "ולמי כל חמדת ישראל הלוא לך". (2) "הלוא בן ימיני אנכי מקטני שבטי ישראל ומשפחתי הצערה" – ממעיט בערכו ובערך משפחתו ואינו רואה עצמו ראוי לגדולה.

כל הבגרויות בתנ"ך עם פתרונות מלאים: www.guyai.co.il/bagrut/tanach